

[Ulrich.]

under Højkonjunkturerne, hvis Indehavere nu desværre sidder og sukker under den letsindige Handlings Følger, de den Gang begik, animerede dertil af det Lovgivningsarbejde, som blev pousseret frem her i den høje Rigsdag af alle Partier undtagen vort.

Hvorvidt Brug oprettede i Henhold til denne Lov vil kunne friste et tilstrækkeligt Antal af Mennesker, saaledes at en virkelig effektiv Udstykning kan blive foretaget, særlig i den Del af Landet, hvor man maaske i Øjeblikket trænger haardst dertil, nemlig i Sønderjylland, vil ganske afhænge af, til hvilken Pris den Jord, som ligger unyttet eller delvis unyttet hen, kan erhverves.

Der er een Ting, jeg her gerne vil nævne, og det er dette, at man maa vogte sig ganske overordentlig for ikke her i Rigsdagen at træffe Foranstaltninger, som i nogen Maade bevirker, at Prisen paa Jorden dernede stiger alene i Kraft af det, at et eller andet er vedtaget her i Rigsdagen.

Har man nogen Sinde staaet overfor dette, mener jeg, at man i Virkeligheden kommer til at staa overfor det nu, hvor Rigsdagen skal tage Stilling til de sekundære Forslag, som ikke har faaet Udtryk direkte i Lovforslaget, men som den højtærede Landbrugsminister gjorde Rede for i sin Fremsettelsestale, nemlig disse, som gaar ud paa, at man af Jordfondens Midler skulde kunne laane Penge til Kommuner til Anlæg af Veje, saaledes at de Arealer, det var paa-tænkt at udstykke, kunde komme i Forbindelse med nu bestaaende Veje. Det rummer selvfølgelig overordentlig Fare at gaa ind i et saadant Lovgivningsarbejde, idet de Mennesker, som ejer disse Arealer, selvsagt med det samme faar Færten af, at her maa dog være Anledning for dem til at holde deres Jord i en noget højere Pris.

Jeg mener imidlertid — det har jeg ogsaa sagt saa tidt i dette høje Ting —, at det er en Samfundsopgave at sørge for, at der bliver gode Vejforbindelser til de Arealer, man agter at udstykke. Jeg har Gang paa Gang udtalt, at medens man i Loven om Vilkaar for Bortsalg af Jord i offentligt Eje havde en Bestemmelse om, at man skulde ordne Veje til de Huse, som man oprettede paa saadanne Arealer, har man ganske savnet en tilsvarende Bestemmelse i den gamle Husmandslov. Naar man nu staa

overfor Arealer, som mangler Vejforbindelser, trænger det Spørgsmaal sig selvfølgelig paa: Paa hvilken Maade og paa hvilken letteste Maade skal man kunne opnaa en saadan Forbindelse, at disse Brug kan komme ind under civiliserede Forhold?

Vi fra vor Side skal gaa ind i Forhandlingen om denne Sag med Haabet om at naa en Løsning af dette Spørgsmaal, men jeg gør dog opmærksom paa, at vi har meget store Betæneligheder, Betæneligheder, som vi imidlertid er villige til at søge at overvinde, naar vi i et Udvalg kan naa en tilfredsstillende Løsning. Jeg vil dog her pege paa, at det i Øjeblikket forekommer mig, at det at anvende Jordfondens Midler i saadant Øjemed i og for sig ikke synes at ligge svimlende nær, det maa være en Statsopgave, hvor Pengene skaffes til Veje paa anden Maade; men herom kan vi selvfølgelig forhandle.

Den Garanti, den højtærede Landbrugsminister ønskede, at der skulde stilles for Jordfondens Midler overfor Udstykningsforeningerne, nærer jeg ogsaa nogen Betænelighed ved. Jeg kan godt se, at der maaske kan blive Anvendelse for en vis Garanti for at give Udstykningsforeningerne en vis Bevægelsesfrihed, og jeg kan ogsaa godt se, at den Betingelse, den højtærede Minister har foreslaaet, at Jordlovsudvalget godkender de Køb af Jord, som Udstykningsforeningen foretager, rummer en vis Garanti, men alligevel synes jeg, dette Forslag rummer en vis Fare, og i alle Tilfælde tillader jeg mig at mene, at Jordlovsudvalget ganske mangler Kompetence til at kunne stille saadanne Garantier, medmindre Lovgivningsmagten har beskæftiget sig dermed; ellers vil man jo kunne komme langt ud, og man skal efter min Mening ikke vove sig længere ud, end man kan bunde.

Vi kan jo ikke komme bort fra, at Kommunerne ifølge den gældende Lov om Statshusmandsbrug har en Forpligtelse til at sørge for, at de Brug, der oprettes, ligger saaledes, at de har Adgang til Veje. Man har altsaa haft Opmærksomheden henvendt paa, at dette er et Forhold, som Samfundet maa sørge for bliver ordnet. Og naar Kommunerne nu en Gang har denne Forpligtelse, forekommer det mig ogsaa, at det maa blive let at naa til en Ordning med dem om saadanne lokale For-